

Yfirlit

yfir umræðurnar á alþingi 1879.

I. Lagafrumvörp.

A. Afgreidd sem lög frá alþingi.

a. Konungleg frumvörp.

1. Frumvarp til fjárlaga fyrir árin 1880 og 1881: bls. 254—401.
2. Frumvarp til fjáraukalaga fyrir árin 1876 og 1877: bls. 401—408.
3. Frumvarp til fjáraukalaga fyrir árin 1878 og 1879: bls. 408—434.
4. Frumvarp til laga um samþykkt á reikningnum um tekjur og gjöld Íslands á árunum 1876 og 1877: bls. 434—437.
5. Frumvarp til laga um skipun prestakalla og kirkna: bls. 540—616.
6. Frumvarp til laga um kirkjugjald af húsum: bls. 43—53.
7. a. Frumvarp til laga um ráðstafanir gegn pestkynjuðum sjúkdómum, og
b. Frumvarp til laga um bann gegn aðflutningum, vegna þess að pestkynjaður sjúkdómur er uppi; steypt saman í
c. Frumvarp til laga um viðauka við sóttvarnarlög 17. desbr. 1875: bls. 527—540.
8. Frumvarp til laga um breyting á lögum um bæjargjöld í Reykjavíkur kaupstað, 19. oktbr. 1877. 2. gr. a: bls. 230—238.
9. Frumvarp til laga um kaup á þeim þrem hlutum silfurbergsnámans í Helgustaða-fjalli og jarðarinnar Helgustaða, sem landssjóðurinn ekki á: bls. 62—72.
10. Frumvarp til laga, sem hafa inni að halda viðauka við tilskipun um póstmál á Íslandi, 27. febr. 1872: bls. 238—240.

b. Frumvörp, borin upp af þingmönnum.

1. Frumvarp til laga um löggilding verzlunarstaðar við Jökulsá á Sólheimasandi: bls. 504—510.
2. Frumvarp til laga um löggilding verzlunarstaðar á Hornafjörðarósi í Austurskaptafellssýslu: bls. 510—516.
3. Frumvarp til laga um kauptún við Kópaskersvog í Norðurþingeyjarsýslu: bls. 516—527.
4. Frumvarp til laga um stofnun lagaskóla í Reykjavík: bls. 240—254.
5. Frumvarp til laga um vitagjald af skipum: bls. 174—192.
6. Frumvarp til laga um smáskammtalækningar: bls. 149—174.
7. Frumvarp til laga um breyting á lögum, dagsettum 14. desembr. 1877, um gagnfræðaskóla á Möðruvöllum: bls. 192—219.

8. Frumvarp til laga um *breyting á lögum um gjald á brennivíni og öðrum áfengum drykkjum, dagsettum 11. febrúar 1876, og tilsk. 26. febrúar 1872*: bls. 125—132.
9. Frumvarp til laga um *breyting á eldri lögum um siglingar og verzlun á Íslandi*: bls. 89—122.
10. Frumvarp til laga um *eptirlaun presta*: bls. 616—624.
11. Frumvarp til laga um *skyldu presta til að sjá ekkjum sínum borgið með fjárstyrk eptir sinn dag*: bls. 624—636.
12. Frumvarp til laga um *stjórn safnaðarmála og skipun sóknanefnda og hjeradsnefnda*: bls. 636—663.
13. Frumvarp til laga um *brúargjörð á Þjórsá og Ölfusá*: bls. 472—489.
14. Frumvarp til laga um *brúargjörð á Skjálafandafljóti*: bls. 489—504.
15. Frumvarp til laga um *breyting á 7. gr. í lögum um laun sýslumanna og bæjarfógeta, 17. desember 1877*: bls. 471—472.
16. Frumvarp til laga um *breyting á tilskipun um sveitarstjórn á Íslandi, 4. maí 1872*: bls. 219—230.
17. Frumvarp til laga um *uppræðing barna í skript og reikningi*. (Borið upp sem frumvarp til laga um skyldur presta og safnaða að kenna börnum að skrifa og reikna): bls. 674—682.

B. Felld af þinginu.

a. Konungleg frumvörp.

1. Frumvarp til laga um *sætiðsgjald*: bls. 6—15.
2. Frumvarp til laga um *breytingar á tilskipun 27. janúar 1847 um tekjur presta og kirkna*: bls. 72—89.
3. Frumvarp til laga um *breyting á lögum um laun íslenskra embættismanna og fl., 15. október 1875*: bls. 30—39.

b. Frumvörp, borin upp af þingmönnum.

1. Frumvarp til laga um *nýtt læknishjerad*: bls. 20—25.
2. Frumvarp til laga um *sölu á jörðinni Miðhópi í Húnavatnssýslu*: bls. 872—883.
3. Frumvarp til laga um *sölu jarðarinnar Arnarness í Eyjafjardarsýslu*: bls. 883—892.
4. Frumvarp til laga um *sölu þjóðeigna*: bls. 893—918.
5. Frumvarp til laga um *sölu á Grímtunguheiði og Audkúluheiði*: bls. 923—928.
6. Frumvarp til *landamerkjalaga*. (Borið upp sem: Lagafrumvarp um landamerkjanefndir og gjörðardóma í landaþrætumálum): bls. 762—786.
7. Frumvarp til laga um *verðlagsskrár*: bls. 929—942.
8. Frumvarp til laga um *að nema úr lögum opið brjef, 22. marz 1855, um bann gegn byssuskosum á sel á Breiðafirði*: bls. 25—29.
9. Frumvarp til laga um *breyting á 1. og 2. gr. laga um stofnun læknskóla í Reykjavík, 11. febrúar 1876*: bls. 729—734.
10. Frumvarp til laga um *breytingar á þeim ákvörðunum, sem gilda um að ávinna hreppshelgi*: bls. 39—42.

11. Frumvarp til laga um *breyting á 1. gr. í lögum um aðflutningsgjald af tóbaki, dagsettum 11. dag febrúarmán. 1876*: bls. 43.
12. Frumvarp til laga um *leysing á sóknarbandi*: bls. 685—702.
13. Frumvarp til laga um *leiguburð af peningalánum*: bls. 965—980.
14. Frumvarp til laga um *fríðun á laxi*: bls. 789—810.
15. Frumvarp til laga um *að skipta Gullbringu- og Kjósarsýslu í tvö sýslufjelög*: bls. 980—983.
16. Frumvarp til laga um *breyting á tilskipun 27. janúar 1847*: bls. 702—704.
17. Frumvarp til laga um *sölu á ítökum kirkna*: bls. 704—706.
18. Frumvarp til laga um *löggilding verzlunarstaðar við Kolbeinsárós*: bls. 53—62.
19. Frumvarp til laga um *stefnufrest í einkamálum, sem skotið er frá yfirdómi Íslands til hæstarjettar*: bls. 994—1000.
20. Frumvarp til laga, er *breyta 5. gr. í lögum 14. desember 1877 um tekjuskatt*: bls. 1004—1006.
21. Frumvarp til laga, er *breyta opnu brjefi 31. maí 1855 um skyldur embættismanna til að sjá ekkjum sínum borgið með fjárstyrk optir sinn dag*: bls. 1000—1004.
22. Frumvarp til laga um *sölu brennivíns og annara vínsfanga*: bls. 944—946.
23. Frumvarp til laga um *takmarkanir á sölu áfengra drykkja*: bls. 946—950.
24. Frumvarp til laga um *gistingar og vínsfangaveitingar*: bls. 950—965.
25. Frumvarp til laga um, *að söfnuðirnir taki að sjer umsjón og fjárhald kirkna*: bls. 663—674.

C. *Frumvörp, tekin aptur af flutningsmönnum.*

1. Frumvarp til laga um *landskuldargjald af þjóðjörðum*: bls. 870—871.
2. Frumvarp til laga um *sölu á eigninni Kaldadarnesi í Árnessýslu*: bls. 919—923.
3. Frumvarp til laga um *uppfærðing barna*: bls. 682—685.
4. Frumvarp til laga um *gjald af brennivíni og öðrum áfengum drykkjum*: bls. 122—124.
5. Frumvarp til laga um *breyting á viðaukalögum við Jónsbókar landsleigubálks 56. kapitula um fríðun á laxi*: bls. 786—789.
6. Frumvarp til laga um *að leggja niður landlæknisembættið á Íslandi, um stofnun heilbrigðisráðs, og um breyting á launum kennaranna við læknaskólann*: bls. 728—729.
7. Frumvarp til laga um *sölu á þjóðeignum*: bls. 892—893.

D. *Frumvörp, ekki útrædd á þinginu.*

a. *Konunglegt frumvarp.*

Frumvarp til *landbúnaðarlaga fyrir Ísland*: bls. 735—738.

b. *Frumvörp, borin upp af þingmönnum.*

1. Frumvarp til laga um *laun hreppstjóra*: bls. 990—994.

VI

2. Frumvarp til laga um *stofnun búnaðarskóla*: bls. 986—990.
3. Frumvarp til laga um *rjettindi búsettra kaupmanna*: bls. 984—986.
4. Frumvarp til laga til *styrks og útbreiðslu bindindis á Íslandi*: bls. 983.
5. Frumvarp til laga um *viðskipti landsdrottna og leiguliða, bygging jarða, úttektir og fl.*: bls. 738—762.
6. Frumvarp til laga um *lögreglusamþykkt*: bls. 1006—1009.

II. Uppástungur og ályktanir.

A. Samþykktar.

1. Uppástunga til þingsályktunar um, að hvor *Skaptafellssýsla* fái *sjerstaka verðlags-skrá*: bls. 29—30.
2. Uppástunga til þingsályktunar um, að hvert *sýslufjelag* fái *sjerstaka verðlags-skrá*: bls. 942—943.
3. Uppástunga til þingsályktunar um *prentun prestaskólafyrirlestra*: bls. 722—728.
4. Uppástunga til þingsályktunar um *sölu á þjóðjörðum*: bls. 918—919.
5. a. Uppástunga um, að *kjósa nefnd til að ihuga skýrslur um bygging og ábúð þjóð-jarða*: bls. 832.
5. b. Uppástunga til þingsályktunar um *bygging og ábúð þjóðjarða*: bls. 832—870.
6. Uppástunga til þingsályktunar um *fyrirkomulag á gufuskipsferðum umhverfis strend-ur landsins*: bls. 132—149.
7. Uppástunga til þingsályktunar um *bygging á húsi handa alþingi og söfnum lands-ins*: bls. 465—471.
8. a. Uppástunga til þingsályktunar um, að *setja nefnd til að rannsaka brúkun á landsins fje handa hinum lærða skóla*: bls. 706—707.
8. b. Uppástunga til þingsályktunar um *skólamál*: bls. 707—721.
9. a. Uppástunga til þingsályktunar um, að *setja nefnd til að rannsaka, hvernig laxa-fríðunarlaganna hafi verið gætt*: bls. 811—814.
9. b. Uppástunga til þingsályktunar um *laxveiðarnar í Elliðaánum*: bls. 814—832.
10. Tillaga til þingsályktunar viðvíkjandi *yfirskoðun landsreikninganna*: bls. 464.
11. Tillögur viðvíkjandi *áliti yfirskoðunarmanna landsreikninganna 1876 og 1877*: bls. 437—463.
12. *Kosning yfirskoðunarmanna landsreikningsins fyrir árin 1878 og 1879*. bls. 464.
13. Uppástunga til þingsályktunar um, að *setja nefnd til að ihuga breyting á fátækra-reglugjörð 8. janúar 1834*: bls. 1011—1012.

B. Felld.

Uppástunga til þingsályktunar um *prentun og leiðrjetting þingræðna*: bls. 1009—1011.

III. Fyrirspurnir.

1. Fyrirspurn frá Grími Thomsen, 1. þingmanni Gullbringu- og Kjósarsýslu, um *verzlunarsamning milli Danmerkur og Spánar*: bls. 15—18.

VII

2. Fyrirspurn frá Þorláki Guðmundssyni, 2. þingmanni Árnesinga, um *reglugjörð og laun handa hreppstjórum*: bls. 18—20.
  3. Fyrirspurn frá Páli Pálssyni, 1. þingmanni Skaptfellinga, um *frávísun umboðsmanna Kaldadarness og Hörgslands spítalaeigna*: bls. 928—929.
-

Yfirlit

yfir helztu efni í umræðunum á alþingi 1879.

- Ábúð Þjóðjarða, bls. 832—870.
 Aðflutningsgjald, bls. 43; 122—132.
 Áfengir drykkir, bls. 122—132; 944—965.
 Álit yfirskoðunarmanna landsreikninganna, bls. 437—463.
 Alþingi: Alþingishús, bls. 465—471, sbr. «Fjárlög».
     Alþingiskostnaður 1879, bls. 1014—1015.
     Boðskapur konungs til alþingis, bls. 1—2.
     Kosning embættismanna alþingis, bls. 3—5.
     Kosning í efri deild alþingis, bls. 4.
     Prófun kjörbrjefa, bls. 3.
     Setning alþingis, bls. 1—2.
     Þinglok, bls. 1013.
     Þingmannatal, bls. 2.
     Þingræður, prentun þeirra og leiðrjetting, bls. 1009—1011.
 Amtmannaembættin, sjá «Fjárlög».
 Arnarnes í Eyjafjarðarsýslu, bls. 883—892.
 Auðkúluheiði í Húnavatnssýslu, bls. 923—928.
 Aukatekjur presta, bls. 72—89; 702—704.
 Barnaskólar, sjá «Fjárlög» og «Fjárukalög 1878—1879».
 Barnauppræðing, bls. 674—685.
 Bindindi, bls. 983.
 Brennivínssala, sjá «Áfengir drykkir».
 Brennivínstollur, sjá «Aðflutningsgjald».
 Brjefspjöld, bls. 238—240.
 Brúargjörðir, bls. 472—504.
 Búnaðarskólar, bls. 986—990.
 Búsettir kaupmenn, bls. 984—986, sbr. «Verzlunarlög».
 Bygging alþingishúss, bls. 465—471.
 Bygging jarða, sjá «Landbúnaðarlög».
 Bygging Þjóðjarða, bls. 832—870.
 Byskuskot á sel á Breiðafirði, bls. 25—29.
 Bæjargjöld í Reykjavík, bls. 230—238.

IX

Dalásýsla, sjá «Læknaskipun».

Danmörk, verzlunarsamningur við Spán, bls. 15—18.

Einkamál, stefnufrestur til hæstarjettar, bls. 994—1000.

Ekkjur embættismanna, bls. 624—636; 1000—1004.

Ellidaár, þvergirðing þeirra, bls. 814—832, sbr. «Laxveiði».

Embættismenn, bls. 30—39; 471—472; 728—734; 1000—1006, sbr. «Prestar».

Endurskoðun, sjá «Yfirskoðun landsreikninganna».

Eptirlaun presta, bls. 616—624.

Fátækrareglugjörð bls. 1011—1012.

Fjáraukalög 1876—1877, bls. 401—408.

Fjáraukalög 1878—1879, bls. 408—434.

Fjárlög, bls. 254—401.

Fjárstyrkur ekkna, bls. 624—636; 1000—1004.

Friðun á laxi, sjá «Laxveiði».

Fyrirspurnir til landshöfðingja, bls. 15—20; 928—929.

Gagnfræðaskóli á Möðruvöllum, bls. 192—219.

Gistingar bls. 950—965.

Gjörðardómar í landaþrætumálum, bls. 762—786.

Grímstunguheiði í Húnavatnssýslu, bls. 923—928.

Gufuskipsferðir, bls. 132—149.

Gullbringu- og Kjósarsýsla, sjá «Sýslunefndarumdæmi».

Heilbrigðisráð, bls. 728—734.

Helgustaðir í Suðurmúlasýslu, bls. 62—72.

Hjeraðsnefndir, bls. 636—663.

Hornafjarðarós, bls. 510—516.

Hreppshelgi, bls. 39—42, sbr. «Fátækrareglugjörð».

Hreppstjórar, bls. 18—20; 990—994.

Hús, kirkjutíund af þeim, bls. 43—53.

Hæstirjettur, stefnufrestur til hans, bls. 994—1000.

Hörgsland í Vesturskaptafellssýslu, bls. 928—929.

Ítök kirkna, bls. 704—706.

Jökulsá á Sólheimasandi, bls. 504—510.

Kaldaðarnes í Árnessýslu, bls. 919—923; 928—929.

Kaupmenn, bls. 984—986, sbr. «Verzlunarlög».

Kauptún, bls. 53—62; 504—527.

Kirkjur: Ítök kirkna, bls. 704—706.

Tekjur kirkna, bls. 6—15; 43—53; 72—89; 702—704.

Umsjón og fjárhald kirkna, bls. 663—674.

Kirkjutúnd af húsum, bls. 43—53.
 Kolbeinsárós í Skagafjarðarsýslu, bls. 53—62.
 Kópaskersvogur í Norðurþingeyjarsýslu, bls. 516—527.
 Kosning yfirskoðunarmanna landsreikninganna, bls. 465.
 Kosning í byggingarnefnd alþingishússins, bls. 471.
 Kvennaskólar, sjá «Fjárlög».

Lagaskóli, bls. 240—254.
 Landamerki jarða, bls. 762—786.
 Landbúnaðarlög, bls. 735—762.
 Landlæknisembættið, bls. 728—734.
 Landshöfðingjaritaraembættið, sjá «Fjárlög».
 Landskuldargjald af þjóðjörðum, bls. 870—871.
 Landsreikningar, bls. 434—465.
 Laun hreppstjóra, bls. 990—994.
 Laun kennara læknaskólans, bls. 728—734.
 Laun póstmeistarans, bls. 30—39.
 Laun sýslumannsins í Strandasýslu, bls. 471—472.
 Laxveiði, bls. 786—832.
 Leiðrjetting á þingræðum, bls. 1009—1011.
 Leiguburður af peningalánnum, bls. 965—980.
 Lestagjald af póstgufuskipunum, bls. 464.
 Leysing á sóknarbandi, bls. 685—702.
 Lífeyrir ekkna, bls. 624—636; 1000—1004.
 Læknaskipun, bls. 20—25.
 Læknaskóli, bls. 728—734.
 Löggingling verzlunarstaða, bls. 53—62; 504—527.
 Lögreglusamþykkt, bls. 1006—1009.

Miðhóp í Húnavatnssýslu, bls. 872—883.
 Mōðruvallaskólinn, bls. 192—219.

Peningalán, leiguburður af þeim, bls. 965—980.
 Pestkynjaðar sóttir, bls. 527—540.
 Póstmál, bls. 238—240, sbr. «Laun póstmeistarans».
 Prentun þingræðna, bls. 1009—1011.
 Prentun prestaskólafyrirlestra, bls. 722—728.
 Prestaköll, bls. 540—616.
 Prestar: Aukatekjur presta, bls. 72—89; 702—704.
     Ekkjur presta, bls. 624—636.
     Eptirlaun presta, bls. 616—624.
 Prestaskólafyrirlestrar, bls. 722—728.

Reglugjörð handa hreppstjórum, bls. 18—20.
 Reikningar landsins, sjá «Landsreikningar».
 Reikningar hins lærða skóla, bls. 706—721.

XI

Reykjavík, bæjargjöld þar, bls. 230—238.

Rjettindi búsettra kaupmanna, bls. 984—986.

Safnaðarmál, stjórn þeirra, bls. 636—663.

Sala áfengra drykkja, bls. 944—965.

Sala á ítökum kirkna, bls. 704—706.

Sala á þjóðeignum, bls. 893—918; sbr. 872—892; 919—928.

Samþykkt á landsreikningnum 1876—1877, bls. 434—437.

Selaskot á Breiðafirði, bls. 25—29.

Siglingar og verzlun, bls. 89—122.

Silfurbergsnáminn í Helgustaðafjalli, bls. 62—72.

Skaptafellssýsla, sjá «Verðlagsskrár».

Skip, vitagjald af þeim, bls. 174—192.

Skipun prestakalla, bls. 540—616.

Skipunarbrjef til landshöfðingja að setja alþingi, bls. 1.

Skjálfaðafjót, bls. 489—504.

Skólamál, bls. 707—721, sbr. 722—734.

Skript, uppræðing barna í henni, bls. 674—682.

Smáskammtalækningar, bls. 149—174.

Sóknarband, leysing á því, bls. 685—702.

Sóknarnefndir, bls. 636—663.

Sóttvarnarlög, bls. 527—540.

Spánn, verzlunarsamningur við hann, bls. 15—18.

Spítalaeignir, bls. 928—929.

Staðarbyggðarmýrar, sjá «Fjárukalög 1878—1879».

Stefnufrestur til hæstarjettar, bls. 994—1000.

Strandasýsla, laun sýslumannsins þar, bls. 471—472.

Styrktarsjóður Íslands, bls. 464, sbr. «Fjárlög».

Sveitarstjórnarlög, breyting á þeim, bls. 219—230.

Sýslunefndarumdæmi, bls. 980—983, sbr. «Verðlagsskrár».

Sætisfiskur, bls. 6—15.

Tekjur presta og kirkna, bls. 6—15; 72—89; 702—704, sbr. «Prestaköll».

Tekjuskattur, bls. 1004—1006.

Tfund til kirkju af húsum, bls. 43—53.

Tóbakstollur, bls. 43.

Tollmál, sjá «Aðflutningsgjald».

Umboðsmenn þjóðeigna, bls. 832—870; 928—929.

Umsjón og fjárhald kirkna, bls. 663—674.

Uppræðing barna í skript og reikningi, bls. 674—685.

Úttektir jarða, bls. 738—762.

Verðlagsskrár, bls. 29—30; 929—943.

Verzlunarlög, bls. 89—122.

Verzlunarsamningur milli Danmerkur og Spáns, bls. 15—18.

Verzlunarstaðir sjá «Kauptún».

Viðauki við sóttvarnarlög, bls. 527—540.

Viðskipti landsdrottna og leiguliða, bls. 738—762.

Vínfangaveitingar, bls. 944—965.

Vitagjald af skipum, bls. 174—192.

Yfirdómurinn, stefnufrestur frá honum, bls. 994—1000.

Yfirskoðun landsreikninganna, bls. 434—465.

Þjóðeignir: Ábúð og bygging þjóðeigna, bls. 832—870.

Landskuldargjald af þjóðeignum, bls. 870—871.

Sala á þjóðeignum, bls. 893—918; sbr. 872—892; 919—928.

Þjórsá, bls. 472—489.

Þurfamenn, bls. 1011—1012.

Þvergirðingar í Elliðaánum, bls. 814—832.

Ölfusá, bls. 472—489.
